

Павленко В. І.,
*здобувач освітнього рівня доктора філософії кафедри публічного
та приватного права
Університету митної справи та фінансів*

ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУК ТА УПРАВЛІННЯ: ФУНКЦІОНАЛЬНА ТРІАДА НАЦІОНАЛЬНОГО АГЕНТСТВА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ВИЯВЛЕННЯ, РОЗШУКУ ТА УПРАВЛІННЯ АКТИВАМИ, ОДЕРЖАНИМИ ВІД КОРУПЦІЙНИХ ТА ІНШИХ ЗЛОЧИНІВ

DETECTION, TRACING AND MANAGEMENT: THE FUNCTIONAL TRIAD OF THE NATIONAL AGENCY OF UKRAINE FOR FINDING, TRACING AND MANAGEMENT OF ASSETS DERIVED FROM CORRUPTION AND OTHER CRIMES

Стаття присвячена дослідженню основних функціональних повноважень Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (АРМА) стосовно активів, одержаних від корупційних та інших злочинів.

Встановлено наявність хронологічної послідовності «виявлення», «розшуку» та «управління», оскільки першочергово активи потребують встановлення (визначення факту їх існування у відповідній особі), далі їх необхідно розшукати (встановити їх місцезнаходження), а після цього вирішити питання щодо управління такими активами.

Охарактеризовано зміст, ознаки та особливості здійснення діяльності із виявлення, розшуку та управління активами, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

Акцентовано увагу на відсутності у АРМА повноважень самостійно здійснювати заходи з виявлення та розшуку активів. З'ясовано, що ініціювання виявлення та розшуку активів АРМА здійснюється виключно органами, що здійснюють досудове розслідування, прокуратурою, судом шляхом надсилання відповідного звернення до АРМА.

Встановлено, що управління активами включає володіння, користування та розпорядження активами, збереження активів, збереження (за можливості – збільшення) їх економічної вартості, передачу активів в управління іншим суб'єктам, реалізацію активів. Обґрунтовується, що управління активами також передбачає зберігання (збереження), переміщення, охорону, страхування активів. З'ясовано, що до функціональних повноважень АРМА, які здійснюються стосовно активів належать проведення оцінки та ведення обліку активів. Звертається увага на невідповідність назви Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні та активам, дані про які містяться у цьому реєстрі, у зв'язку з чим, обґрунтовано зміну назви на «Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт». Запропоновано внесення змін до положень чинного законодавства.

Ключові слова: АРМА, активи, виявлення, розшук, управління, завдання, функції, повноваження.

The article studies the basic functional powers of the National Agency of Ukraine for finding, tracing and management of assets derived from corruption and other crimes (ARMA).

It is established a chronological sequence of “detection”, “tracing” and “management” since assets must first be identified (determining the fact of their availability in a particular person), then they must be traced (establishing their location), and the issue of managing such assets must be finally resolved.

The author characterizes the content, features, and peculiarities of activities related to the identification, tracing and management of assets which may be seized in criminal proceedings or in a case of recognizing unjustified assets and their recovery for the State's benefit.

It is emphasized a lack of authority of the ARMA to independently carry out measures to identify and trace assets. It was found that the initiation of identifying and tracing ARMA assets is conducted exclusively by the pre-trial investigation authorities, the prosecutor's office, and the court through sending a corresponding request to the ARMA.

The author establishes that asset management includes ownership, use and disposal of assets, preservation of assets, preservation (if possible, increase) of their economic value, transfer of assets to other entities, and sale of assets. It is substantiated that asset management also involves storage (preservation), movement, protection, and insurance of assets. It is found that the ARMA functional powers related to assets include valuation and accounting of assets. The author draws attention to the inconsistency between the name of the Unified State Register of Assets Seized in Criminal Proceedings and the assets contained in this register. Therefore, it is justified the name's change to the Unified State Register of Seized Assets. Amendments to the provisions of the current legislation are proposed.

Key words: ARMA, assets, detection, tracing, management, tasks, functions, powers.

Актуальність теми і постановка проблеми. Специфічне місце та роль Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – АРМА) в правоохоронній системі обумовлюють сферу, в якій забезпечується формування та реалізація державної політики, предмет – активи, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави або які конфісковано у кримінальному провадженні чи стягнуто за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими, а також наявність у нього спеціальної компетенції та повноважень, що здійснюються стосовно зазначених активів.

Враховуючи це, актуальність дослідження повноважень АРМА, що здійснюються стосовно активів не викликає жодних сумнівів, оскільки безпосередньо стосується адміністративно-правового статусу АРМА та сприяє підвищенню ефективності його правозастосовної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми функціонування АРМА, у тому числі щодо виявлення, розшуку та управління активами, досліджували у своїх доробках Г.В. Буяджи, А.М. Давидюка, Т.Є. Зелькіна, І.С. Ковальчук, А.В. Пономаренко, А.Ю. Плюшкін, Г.А. Терещук, М.І. Хавронюк, О.А. Шевчук та ін. Разом з тим, проблематика нормативного врегулювання та здійснення АРМА своїх основних функціональних повноважень – виявлення, розшук та управління, що здійснюються стосовно активів не є вичерпаною, а тому вимагає дослідження з урахуванням сучасних потреб та викликів. У зв'язку з цим, метою цієї статті є характеристика виявлення, розшуку та управління як основних функціональних повноважень АРМА стосовно активів, одержаних від корупційних та інших злочинів.

Виклад основного матеріалу. Визначення «виявлення», «розшуку» та «управління» основними функціональними повноваженнями АРМА, які здійснюються стосовно активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, навряд чи спровокує дискусію в колах теоретиків та практиків, оскільки їх значення для АРМА складно переоцінити. Разом з цим, з метою підтвердження цієї думки, узагальнивши положення Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» (далі – Закон) [1] та Положення про АРМА, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 р. № 613 [2], видається доцільним навести наступне:

1) «виявлення», «розшук» та «управління» безпосередньо відображаються в найменуванні АРМА, одночасно визначаючи мету його існування та предметну компетенцію;

2) «виявлення», «розшук» та «управління» визначають сферу, в якій АРМА як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом здійснює формування та реалізацію державної політики;

3) «виявлення», «розшук» та «управління» виступають засадничими категоріями для формування завдань, функцій та повноважень АРМА. Аналіз положень Закону однозначно підтверджує, що якщо не всі, то вочевидь переважна більшість завдань, функцій та повноважень АРМА формулюються навколо «виявлення», «розшуку» та «управління». Наприклад, аналіз статистичних даних, результатів досліджень та іншої інформації (п. 1 ч. 1 ст. 9), співробітництво з органами іноземних держав (п. 6 ч. 1 ст. 9), взаємодія з органами досудового розслідування, прокуратури та суду (ст. 15).

Окремо слід звернути увагу на вживання досліджуваних термінів в хронологічній послідовності, адже в першу чергу активи потребують встановлення (визначення факту їх існування у відповідній особи), далі їх необхідно розшукати (встановити їх місцезнаходження), а після цього вирішити питання щодо управління такими активами.

З урахуванням викладеного надалі доцільно охарактеризувати «виявлення», «розшук» та «управління» як основні функціональні повноваження АРМА, які здійснюються стосовно активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

Виявлення активів. Під «виявлення активів» в п. 2 ч. 1 ст. 1 Закону розуміється «діяльність із встановлення факту існування активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави» [1].

Загалом виявлення активів переслідує лише одну мету – встановити факт існування активів у конкретної особи або осіб у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів.

Розшук активів. Згідно з п. 3 ч. 1 ст. 1 Закону розшуком активів є «діяльність із визначення місцезнаходження активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави» [1].

Єдиною метою розшуку активів є визначення їх місцезнаходження під час кримінального провадження чи провадження у справі про визнання необґрунтованими активів.

Очевидно, що особливості місцезнаходження передусім залежать від предмету, що є активом, зокрема це майно, майнові та інші права.

У зв'язку з тим, що «виявлення» та «розшук» є близькими за змістом та спрямованістю видами діяльності АРМА, які доповнюють один одного, адже виявлення активів є безрезультатним у разі не встановлення їх місцезнаходження, а правові підстави їх здійснення, до речі, об'єднані в розділі II Закону, порядок та форми їх здійснення необхідно характеризувати спільно.

Вперше чергу слід зазначити, що положеннями Закону не передбачено конкретних форм, способів або шляхів, за якими здійснюється виявлення та розшук активів. Закон визначає лише завдання АРМА у сфері виявлення та розшуку активів (ст. 16) та загальні засади міжнародного співробітництва у сфері виявлення та розшуку активів (ст. 18) [1]. Не визначено положеннями Закону й особливостей виявлення та розшуку активів у залежності від виду активів.

Із змісту цих положень можемо зробити висновок, що виявлення та розшук активів здійснюється АРМА виключно відповідно до звернень органів, що здійснюють досудове розслідування, прокуратури, судів у взаємодії з цими органами. Отже, ініціювання вжиття АРМА заходів пов'язаних із виявленням та розшуком активів не належать до компетенції АРМА, а покладається на відповідні органи, що здійснюють досудове розслідування, прокуратуру, суд.

Управління активами. В п. 4 ч. 1 ст. 1 Закону під «управлінням активами» розуміється «діяльність із володіння, користування та розпорядження активами, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави і вирішено питання про їх передачу Національному агентству України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, тобто забезпечення збереження активів, збереження (за можливості – збільшення) їх економічної вартості, передача їх в управління або реалізація активів у випадках та порядку, передбачених цим Законом, а також реалізація активів, конфіскованих у кримінальному провадженні чи стягнених за рішенням суду в дохід держави внаслідок визнання їх необґрунтованими» [1].

Із цього визначення вбачається, що управління активами включає:

– володіння, користування та розпорядження активами – відповідають змісту права власності, згідно з положеннями ч. 1 ст. 317 Цивільного кодексу України [3], хоча у АРМА виникає не право власності на активи, передані йому в управління, а лише

спеціальне речове право визначене положеннями Закону;

– збереження активів – полягає у підтримці активів у стані та в умовах, що дозволяють здійснювати заходи щодо управління ними та унеможливлення їх псування, руйнування, знищення тощо;

– збереження (за можливості – збільшення) їх економічної вартості – передбачає вжиття усіх необхідних заходів, спрямованих на підтримку вартості активів. Іншими словами активи, передані в управління АРМА, щонайменше мають зберегти існуючу економічну вартість на момент передачі в управління АРМА. Збільшення економічної вартості активів є бажаною, але не завжди обов'язковою метою, та передбачає вжиття необхідних заходів, зокрема підтримку функціонування активів, безперервність технологічного процесу тощо, в результаті яких підвищується економічна вартість активів.

– передачу активів в управління іншим суб'єктам – полягає в передачі активів у фактичне управління юридичним особам або фізичним особам – підприємцям за результатами конкурсу у порядку, встановленому законодавством про державні (публічні) закупівлі;

– реалізацію активів – полягає у примусовій реалізації (примусовому продажі) або реалізації за згодою власника активів на прилюдних торгах (аукціонах) та/або електронних торгах відповідно до Порядку відбору на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють реалізацію арештованих активів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 р. № 558 [4].

Поряд з цим, із змісту пп. 9, 11, 19 п. 4 Положення про АРМА також вбачається, що управління активами включає в тому числі їх зберіганням (збереженням), переміщенням, охороною, страхуванням для цілей їх подальшої передачі в управління або для реалізації.

Особливості управління диференціюються у залежності від виду активів. Наприклад, положеннями Закону визначено особливості управління грошовими коштами та банківськими металами (ст. 20) та рухомим та нерухомим майном, цінними паперами, майновими та іншими правами (ст. 21). Також Законом встановлено умови управління активами

у виняткових випадках¹ (ст. 21¹) та управління конфіскованими активами (ст. 23) [1]. В цілому, законодавче встановлення особливостей управління окремими видами активів, переданими в управління АРМА, є позитивним кроком, оскільки спрямовується на врахування їх індивідуальних ознак та пристосування способів управління ними. Втім, положення Закону, що встановлюють особливостями окремими видами активів не позбавлені й певних недоліків. Наприклад, абз. 5 ч. 7 ст. 21 Закону передбачає, що у разі здійснення управління активами у вигляді частки у статутному (складеному) капіталі чи акцій, паїв управитель під час здійснення повноважень власника таких активів у вищих органах управління відповідної юридичної особи зобов'язаний погоджувати свої дії з власником таких активів [1]. Очевидно, що обов'язок щодо погодження дій із власником активів не тільки ускладнює ефективне управління ними, а й взагалі може унеможливити здійснення управління як такого. У зв'язку з цим, обов'язок погодження дій щодо управління часткою у статутному (складеному) капіталі чи акціями, паями потребує скасування.

Окремо слід зазначити, що поряд із «виявленням», «розшуком» та «управлінням» – основними функціональними повноваженнями АРМА щодо активів, відповідно до положень Закону АРМА також здійснює проведення оцінки та ведення обліку активів. Примітно, що і проведення оцінки, і ведення обліку вживаються у положеннях Закону у контексті із виявленням, розшуком та управлінням активами. Наприклад: «здійснення заходів з виявлення, розшуку, проведення оцінки активів» (п. 3 ч. 1 ст. 9); «організація здійснення заходів, пов'язаних з проведенням оцінки, веденням обліку та управлінням активами» (п. 4 ч. 1 ст. 9); «... з питань, пов'язаних з виявленням, розшуком, проведенням оцінки та управлінням активами» (п. 8 ч. 1 ст. 9); «... з питань, пов'язаних з проведенням оцінки та управлінням активами» (п. 4 ч. 1 ст. 10); «... з питань,

¹ Винятковими, згідно з положеннями абз. 2 ч. 1 ст. 21¹ Закону, вважаються випадки передачі в управління активів, за наявності хоча б однієї з таких обставин: 1) існує ризик збою та/або переривання функціонування таких активів, що може призвести до виникнення надзвичайних ситуацій або збоїв у тепло-, енерго-, електро-, водопостачанні або водовідведенні або постачанні природного газу; 2) існує ризик переривання функціонування підприємств, установ та організацій оборонно-промислового комплексу та/або авіабудівельної галузі, у власності яких перебувають такі активи [1].

пов'язаних з проведенням оцінки, веденням обліку та управління активами ...» (п. 7 ч. 1 ст. 10); «... з питань виявлення, розшуку, проведення оцінки та управління активами» (п. 1, 3 ч. 1 ст. 15) [1].

Враховуючи це, а також у зв'язку з тим, що оцінка та облік активів займає важливе значення в діяльності АРМА, необхідним є здійснення й їх аналізу.

Проведення оцінки активів. Положення Закону не містять офіційного визначення поняття «оцінка активів», у зв'язку з цим, необхідно звернутися до інших актів чинного законодавства. Під «оцінкою майна, майнових прав» в положеннях ч. 1 ст. 3 Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» розуміється процес визначення їх вартості на дату оцінки за процедурою, встановленою нормативно-правовими актами, зазначеними в ст. 9 цього Закону, і є результатом практичної діяльності суб'єкта оціночної діяльності [5]. В цілому це визначення видається застосовним і до поняття «оцінки активів», оскільки також полягає у визначенні вартості активів та здійснюється відповідними суб'єктами оціночної діяльності.

У відповідності до положень ч. 1 ст. 9 Закону до функцій АРМА належить здійснення заходів з проведення оцінки активів за зверненням слідчого, детектива, прокурора, суду (слідчого судді) (п. 3) та організація здійснення заходів, пов'язаних з проведенням оцінки активів (п. 4) [1]. Звідси вбачається, що АРМА бере участь у проведенні оцінки активів і до їх передачі в управління АРМА (здійснюється за зверненням слідчого, детектива, прокурора, суду (слідчого судді) та після їх передачі в управління АРМА.

У першому випадку проведення оцінки активів обумовлюється цілями кримінального провадження, провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави, а також визначенню порядку управління ними, оскільки положеннями абз. 1 ч. 1 ст. 19 Закону передбачено, що АРМА здійснює управління активами сума або вартість яких перевищує 200 розмірів прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня відповідного року. Активи,

вартість яких є меншою ніж зазначена сума, передаються в управління інших суб'єктам.

У другому випадку проведення оцінки активів здійснюється вже після їх передачі в управління АРМА, а організація здійснення заходів, пов'язаних з проведенням такої оцінки покладається безпосередньо на АРМА. Підтверджується це положеннями абз. 1 ч. 2 ст. 21 Закону, в якому передбачається, що активи, зазначені у частині першій цієї статті (рухоме та нерухоме майно, цінні папери, майнові та інші права), прийняті Національним агентством в управління, підлягають оцінці [1]. Проводять оцінку в цьому випадку суб'єкти оціночної діяльності, визначені АРМА за результатами конкурсу [6].

З аналізу зазначених випадків проведення оцінки може скластися враження, що АРМА бере участь у проведенні оцінки як до їх передачі в управління АРМА (наприклад, під час досудового розслідування), так і після їх передачі в управління АРМА, що викликає сумніви з приводу ефективності та раціональності проведення «подвійної» оцінки активів.

На практиці ж першу оцінку уповноважені організувати слідчий, детектив, прокурор, суд. Роль АРМА у проведенні оцінки до передачі активів в управління АРМА обмежується лише наданням роз'яснень, методичної та консультативної допомоги. Організація проведення другої оцінки покладається на АРМА в силу положень абз. 1 ч. 2 ст. 21 Закону.

Дотримання законодавства під час проведення оцінки активів, а також реагування на виявлені порушення здійснюється АРМА шляхом винесення приписів про усунення порушень вимог законодавства з цього питання (п. 7 ч. 1 ст. 10, абз. 1 ч. 2 ст. 10 Закону [1]).

Ведення обліку активів є також однією із функцій АРМА (п. 4 ч. 1 ст. 9 Закону [1]), що здійснюється з метою упорядкування активів, на які може бути накладено або накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. Вочевидь належним чином організований облік активів сприяє ефективному управлінню ними.

Положеннями Закону поняття, порядок, форми та способи ведення обліку активів безпосередньо не визначаються. Водночас, задля ведення обліку активів положеннями Закону

передбачено функціонування Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні (ст. 25 Закону). Одразу необхідно звернути увагу на невідповідність назви Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні та активам, дані про які згідно з ч. 1 ст. 25 Закону містяться в цьому реєстрі. Окрім активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні до Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні включаються відомості про активи, на які накладено арешт у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави.

З метою усунення цієї невідповідності запропоновано внести зміни до положень Закону стосовно зміни його назви на «Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт».

Метою ведення зазначеного реєстру, відповідно до п. 3 Положення про Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні є: 1) систематизації відомостей про застосування арешту активів як заходу забезпечення кримінального провадження чи цивільного судочинства в єдиній електронній базі даних; 2) забезпечення органів прокуратури, досудового розслідування та АРМА актуальною інформацією про активи, на які накладено арешт у кримінальному провадженні чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави; 3) прозорості діяльності АРМА з управління активами, переданими АРМА для здійснення визначених законодавством заходів з управління ними» [7].

Аналогічно проведенню оцінки активів, ефективність ведення обліку активів, а також забезпечення додержання законодавства та реагування на виявлення порушення щодо ведення обліку активів забезпечується АРМА

шляхом винесення приписів про усунення порушень вимог законодавства з цього питання (п. 7 ч. 1 ст. 10, абз. 1 ч. 2 ст. 10 Закону [1]).

Висновки. У підсумку слід зазначити, що «виявлення», «розшук» та «управління» як основні функціональними повноваження АРМА, які здійснюються стосовно активів, на які може бути накладено арешт у кримінальному провадженні, чи у справі про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави зазначаються у найменуванні АРМА, визначають сферу, в якій АРМА як центральний орган виконавчої влади зі спеціальним статусом здійснює формування та реалізацію державної політики, а також виступають засобом формулювання завдань, функцій та повноважень АРМА.

Встановлено наявність хронологічної послідовності «виявлення», «розшуку» та «управління» в діяльності АРМА. Виокремлено ознаки «виявлення», «розшуку» та «управління», а також особливості здійснення.

Обґрунтовано, що поряд із «виявленням», «розшуком» та «управлінням», відповідно до положень Закону АРМА також здійснює проведення оцінки та ведення обліку активів. З'ясовано, що оцінка активів полягає у визначенні вартості активів та здійснюється відповідними суб'єктами оціночної діяльності, а ведення обліку здійснюється з метою упорядкування активів за допомогою Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні. Встановлено невідповідність назви Єдиного державного реєстру активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні змісту даних, які містяться у ньому. З метою усунення цієї невідповідності запропоновано внести зміни до положень Закону стосовно зміни його назви на «Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт». Запропоновано внесення змін до положень чинного законодавства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: Закон України від 10.11.2015 р. № 772-VIII. Дата оновлення: 01.01.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/772-19#top> (дата звернення: 01.04.2024).

2. Про затвердження Положення про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів: постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2018 р. № 613. Дата оновлення: 15.08.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/613-2018-%D0%BF#top> (дата звернення: 01.04.2024).

3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 08.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#top> (дата звернення 01.04.2024).
4. Про затвердження Порядку відбору на конкурсних засадах юридичних осіб, які здійснюють реалізацію арештованих активів: постанова Кабінету Міністрів України від 09.08.2017 р. № 558. Дата оновлення: 30.11.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/558-2017-%D0%BF#Text> (дата звернення 01.04.2024).
5. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-III. Дата оновлення: 22.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2658-14#top> (дата звернення 01.04.2024).
6. Про затвердження Порядку проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності: наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 23.03.2022 р. № 78. Дата оновлення: 23.05.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-22#top> (дата звернення 01.04.2024).
7. Про затвердження Положення про Єдиний державний реєстр активів, на які накладено арешт у кримінальному провадженні: наказ Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів від 01.10.2020 р. № 418. Дата оновлення: 01.10.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1217-20#top> (дата звернення 01.04.2024).